

Kroniek

Tuchtrecht Accountants

René van de Klift

1. Inleiding

Een accountant moet zijn werkzaamheden uitvoeren in overeenstemming met de gedrags- en beroepsregels die op hem van toepassing zijn.

De overkoepelende gedrags- en beroepsregels staan in de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants. In deze verordening staat dat een accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden de fundamentele beginselen van professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid, en vertrouwelijkheid in acht moet nemen. Andere beroepsregels staan in de

Nadere voorschriften controle- en overige standaarden. Deze standaarden bevatten voorschriften die een accountant in acht moet nemen bij de controle van jaarrekeningen en de uitvoering van andere soorten van opdrachten.

Als een accountant zijn werkzaamheden in strijd met de gedrags- en beroepsregels heeft uitgevoerd, kan daarover een tuchtklacht worden ingediend bij de Accountantskamer. Tegen het oordeel van de Accountantskamer kan hoger beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (het “CBb”).

In deze kroniek zal ik uitspraken bespreken van de Accountantskamer en het CBb, die zijn geweest in de periode van januari 2022 tot en met mei 2023.

2. Beoordeling van prognoses en inschattingen

2.1. Kans van slagen woningbouw

In een zaak waarin het CBb op 14 juni 2022^[1] uitspraak heeft gedaan, verweten de curatoren van Phanos de

voormalige accountant, onder meer, dat hij tekort was geschoten in de controle van de post onderhanden projecten bij de controle van de jaarrekening 2010. De Accountantskamer heeft dit klachtonderdeel toegewezen. De betrokken accountant heeft bij het CBB hoger beroep tegen dit oordeel van de Accountantskamer ingesteld.

Phanos kocht grondposities met een agrarische bestemming in de verwachting dat er op (langere) termijn door een bestemmingswijziging woningbouw zou kunnen plaatsvinden. De bestemming van de gronden was ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2010 nog niet gewijzigd in woningbouw. De grondposities van Phanos mochten als “onderhanden projecten” op de afgeleide opbrengstwaarde worden gewaardeerd als het waarschijnlijk was dat er op (langere) termijn woningbouw zou kunnen plaatsvinden, dan wel de lagere directe opbrengstwaarde als dit onwaarschijnlijk was. Dus om de “onderhanden projecten” te kunnen waarderen, moest het bestuur van Phanos een inschatting maken van de kans dat er op de gronden op (langere) termijn woningbouw zou kunnen plaatsvinden.

Uit het controledossier volgt dat de betrokken accountant de beoordeling van de kans van slagen dat er voor drie projecten op (langere) termijn op aangekochte grondposities woningbouw zou kunnen plaatsvinden, heeft gebaseerd op taxatierapporten uit april en juni 2010, waarin als peildatum 1 april 2010 is gehanteerd, en beoordelingen van interne deskundigen. Daarnaast heeft hij veel waarde gehecht aan de aard van projectontwikkeling als iteratief proces. Verder heeft hij tot uitgangspunt genomen dat de vraag naar woningbouw toeneemt vanwege een structureel tekort aan woningen, dat het Rijk en de provincies een (nog) sterkere invloed op projectontwikkeling hebben gekregen en dat de drie projecten zich in de initiatiefase bevonden.

Volgens het College rechtvaardigen de aard van de projectontwikkeling en de uitgangspunten niet het gebruik van enkel de taxatierapporten en de beoordelingen van de interne deskundigen als controle-informatie om de kans van slagen van de drie projecten te beoordelen. De reden hiervoor is omdat de daaruit verkregen informatie niet consistent is. Uit de beoordelingen van de interne deskundigen volgt namelijk dat de slagingskansen van de

projecten niet zo groot was als door de taxateur in zijn taxatierapporten was ingeschat. Gelet hierop had de betrokken accountant op zoek moeten gaan naar meer of andere controle-informatie. Volgens het College had hij om een update en herziening van de taxatierapporten en om een beoordeling van de betrouwbaarheid van de taxaties door de interne deskundigen moeten vragen. Ook had hij volgens het College de openbare overheidsstukken – waarnaar de curatoren hadden verwezen – in zijn beoordeling moeten betrekken. Dit heeft de betrokken accountant ten onrechte nagelaten. Het enkele feit dat een deel van die overheidsstukken van na de balansdatum dateert, kan volgens het College niet tot een andere conclusie leiden. Als een accountant vanwege de inconsistentie tussen verkregen controle-informatie op zoek moet naar meer of andere controle-informatie, dan kan ook informatie, die na balansdatum maar voor het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden, worden betrokken bij de beoordeling van de inschatting van de kans van slagen dat op de drie grondposities op (langere) termijn woningbouw kan plaatsvinden.

Gelet op het voorgaande heeft het College – net als de Accountantskamer – geoordeeld dat de betrokken accountant de controle van de waardering van de drie “onderhanden projecten” niet met een voldoende professioneel-kritische instelling heeft uitgevoerd en ook dat hij in zijn controledossier geen voldoende en geschikte controle-informatie heeft opgenomen om het controlerisico naar een aanvaardbaar laag niveau terug te brengen.

2.2. Beoordeling herstelplan

Op 13 september 2022[2] heeft het CBb geoordeeld dat de betrokken accountant onvoldoende kritisch heeft gekeken naar het herstelplan van de Weststaete-groep. De Weststaete-groep was een concern dat belegde in onroerend goed in Duitsland. Daartoe had zij in meerdere besloten vennootschappen beleggingsfondsen opgericht, welke door middel van de uitgifte van obligaties gelden van beleggers hadden aangetrokken.

Kort na aanvang van de controle had de betrokken accountant vastgesteld dat deze vennootschappen

technisch failliet waren. Als de liquiditeitsontwikkeling van de fondsen zich ongewijzigd zou voortzetten, dan was de kans groot dat de vennootschappen na ommekomst van de looptijd van de obligaties niet in staat zouden zijn om deze af te lossen. De betrokken accountant had daarom serieuze zorgen over de continuïteit van de Weststaete-groep. Daarom heeft hij het management van de Weststaete-groep, onder meer, verzocht om aan hem te verstrekken (a) een meerjaren, resultaat-, liquiditeits- en vermogensbegroting voor ieder afzonderlijk fonds en (b) een herstelplan waaruit blijkt dat de vennootschappen nu en in de toekomst kunnen voldoen aan hun verplichtingen.

Na ontvangst van de begrotingen en het herstelplan heeft de betrokken accountant de controle voortgezet. Op 19 juli 2013 heeft hij goedkeurende controleverklaringen afgegeven bij de jaarrekeningen van de vennootschappen behorende tot de Weststaete-groep. Daarin heeft hij verklaard dat de jaarrekeningen volgens hem een getrouw beeld geven van de grootte en samenstelling van het vermogen van de onderneming

van deze vennootschappen. In de jaarrekeningen wordt naar het aangeleverde herstelplan verwezen.

Op 27 mei 2015 zijn, onder meer, de vennootschappen failliet verklaard waarin de beleggingsfondsen waren ondergebracht. De curatoren hebben vervolgens een tuchtklacht tegen de betrokken accountant ingediend. Daarin hebben zij de betrokken accountant, onder meer, verweten dat hij onvoldoende kritisch heeft gekeken naar het herstelplan. De Accountantskamer heeft deze tuchtklacht toegewezen, waarna het College vervolgens op 13 september 2022 het daartegen door de betrokken accountant ingestelde hoger beroep heeft verworpen.

Volgens het College mocht van de betrokken accountant een kritische beoordeling worden verwacht van de daadwerkelijk opgehaalde obligatiegelden door de beleggingsfondsen in relatie tot de beoogde opbrengsten, van de aard en de omvang van de gedane investeringen in relatie tot de beoogde investeringen en de ontvangen obligatiegelden én van het niet aantrekken van bancaire financiering, zoals dit eerder was aangekondigd. Deze

“ *Het is onbegrijpelijk dat de betrokken accountant het doorlenen van geld door een beleggingsfonds aan een ander beleggingsfonds niet verder heeft onderzocht, omdat hij er rekening mee hield dat mogelijk sprake was van een piramideconstructie.* ”

beoordeling ziet namelijk op verhouding tussen kosten en opbrengsten en daarmee op de continuïteit van de onderneming; en was temeer van belang nu het uitgangspunt van het herstelplan was gelegen in de verbetering van de liquiditeitspositie en een reductie van de kosten.

Deze kritische beoordeling heeft de betrokken accountant volgens het College onvoldoende uitgevoerd. Hij heeft onvoldoende controle-informatie verkregen over de waarde van een pand van een vennootschap. Die waarde was namelijk essentieel voor de goede afwikkeling van het beleggingsfonds dat in die vennootschap was ondergebracht. Daarom had de betrokken accountant niet zonder nader onderzoek mogen afgaan op voorlopige waarderingen van dat pand.

Ook vindt het College het onbegrijpelijk dat de betrokken accountant het doorlenen van geld door een beleggingsfonds aan een ander beleggingsfonds niet verder heeft onderzocht, omdat hij er rekening mee hield dat mogelijk sprake was van een piramideconstructie.

Onweersproken was namelijk dat de rentevergoeding op de doorgeleende gelden lager was dan de rentevergoeding die het uitlenende beleggingsfonds aan haar obligatiehouders moest uitbetalen. Daarnaast had de betrokken accountant stil moeten staan bij de vraag of het inlenende beleggingsfonds de lening kon terugbetalen. Niet is gebleken dat de betrokken accountant dit bij de beoordeling van het herstelplan, de liquiditeit en de continuïteit van het uitlenende beleggingsfonds heeft betrokken.

Verder mocht volgens het College van de betrokken accountant een kritische beoordeling worden verwacht van de verwachtingen van het management over de opbrengsten van de beoogde nieuwe beleggingsfondsen. Immers, het idee in het herstelplan was dat de te ontvangen vergoedingen voor het opzetten en beheren van deze nieuwe beleggingsfondsen zouden worden gebruikt om de oudere, verlieslatende beleggingsfondsen te financieren. Dit betekent dat het opzetten van de nieuwe beleggingsfondsen essentieel was voor de liquiditeit en de continuïteit van de oudere, verlieslatende

beleggingsfondsen, waarvan de betrokken accountant de jaarrekeningen controleerde. Gelet daarop zou een (extra) diepgaand onderzoek naar de uitvoering van het herstelplan en de continuïteit van de onderneming, alsook een kritische bevraging van het management naar de onderliggende aannames voor de verwachte opbrengsten van de nieuwe beleggingsfondsen op zijn plaats geweest. Dit had ook in het controledossier moeten zijn vastgelegd. De betrokken accountant heeft erkend dat hij dit niet heeft gedaan. Wat hij achteraf stelt over zaken waarmee hij rekening zou hebben gehouden en welke afwegingen hij zou hebben gemaakt, is volgens het College niet in het controledossier terug te vinden.

De Accountantskamer heeft daarom volgens het College terecht geoordeeld dat de betrokken accountant onvoldoende kritisch heeft gekeken naar herstelplan.

2.3. Beoordeling prognoses

Op 6 januari 2023^[3] heeft de Accountantskamer geoordeeld dat de voormalige accountant van een gefailleerde reisorganisatie de controle van een actieve

belastinglatentie in de jaarrekeningen 2015 tot en met 2017 niet met een voldoende professioneel-kritische instelling en de vereiste diepgang heeft uitgevoerd.

Een actieve belastinglatentie is een voorwaardelijke belastingvordering. Die mag in een jaarrekening worden opgenomen als het waarschijnlijk is dat er in de toekomst voldoende fiscale winst zal worden gemaakt waarmee in het verleden geleden verliezen kunnen worden gecompenseerd. Als er in de laatste jaren voortdurend verliezen zijn geleden, dan moet het management voldoende sterke aanwijzingen hebben dat in de toekomst voldoende fiscale winst zal worden gemaakt om de verliezen te kunnen compenseren.

In het kader van de controle van een actieve belastinglatentie moet een accountant de betrouwbaarheid van de prognoses van het management beoordelen. Immers, daaruit moet volgen dat het management verwacht dat de onderneming in de toekomst voldoende fiscale winst zal maken waarmee de in het verleden gemaakte verliezen kunnen worden

gecompenseerd. Daarvoor moet een accountant beoordelen of de aannames van het management, die aan de prognoses ten grondslag liggen met betrekking tot de ontwikkeling van de omzet, de kosten en het resultaat, aanvaardbaar zijn. En wel zodanig dat het waarschijnlijk is, lees: met een kans groter dan 50%, dat de in het verleden geleden verliezen door de onderneming met toekomstige winsten fiscaal (volledig) kunnen worden gecompenseerd.

Volgens de Accountantskamer heeft de betrokken accountant deze beoordeling niet met de vereiste diepgang en professioneel-kritische instelling uitgevoerd.

De Accountantskamer verwijt de betrokken accountant met name dat hij bij de planning en de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden onvoldoende oog heeft gehad voor het feit dat het management kennelijk moeite had om een betrouwbare inschatting te maken van de toekomstige ontwikkeling van de omzet, de kosten en het resultaat van de reisorganisatie. De prognoses van het management werden namelijk geregeld ingehaald door

de realiteit en moesten in de loop der tijd vaak door het management in negatieve zin worden aangepast.

Ook verwijt de Accountantskamer de betrokken accountant dat hij niet heeft onderzocht en vastgesteld dat er bij het management neutraliteit bestond bij het opstellen van de prognoses. Voor een beoordeling op dit punt bestond aanleiding, omdat de prognoses voor de nabije jaren vanwege tegenvallende resultaten voortdurend neerwaarts werden bijgesteld en de prognoses voor de verder in de toekomst gelegen jaren positief bleven.

Verder verwijt de Accountantskamer de betrokken accountant dat hij niet met de vereiste professioneel-kritische instelling heeft vastgesteld dat het management voldoende sterke aanwijzingen had verkregen om met een waarschijnlijkheid van meer dan 50% te kunnen bepalen dat tijdig voldoende fiscale winsten zouden kunnen worden behaald om de in het verleden geleden verliezen mee te kunnen compenseren. Deze voldoende sterke aanwijzingen waren vereist, omdat de reis-

organisatie sinds haar oprichting in 2010 tot de controle van de jaarrekeningen 2015 tot en met 2017 voortdurend verliezen had geleden.

Tot slot verwijt de Accountantskamer de betrokken accountant dat hij bij de controle van de belastinglatentie geen rekening heeft gehouden met de onzekerheid over de continuïteit van de reorganisatie in verband met het verkrijgen van voldoende financiering. Immers, om gebruik te kunnen maken van voorwaartse verliescompensatie zal in de toekomst voldoende fiscale winst moeten kunnen worden gemaakt. Om omzet en winst te kunnen maken was de reorganisatie afhankelijk van het verkrijgen van (extra) financiering. Daarover bestond onzekerheid en derhalve ook over het kunnen maken van fiscale winst.

3. Onderzoekswerkzaamheden

In een procedure waarin het CBb op 4 april 2023^[4] uitspraak heeft gedaan, had de betrokken accountant op basis van een door hem uitgevoerd onderzoek geconcludeerd dat de interne accountantsdienst van

Vattenvall klachten van twee werknemers over de overtreding van aanbestedingsregels naar behoren had onderzocht en afgedaan. De Accountantskamer heeft een deel van de door de twee werknemers ingediende tuchtklachten gegrond verklaard. De betrokken accountant heeft daartegen bij het CBB hoger beroep ingesteld.

In zijn derde hoger beroepsgrond komt de betrokken accountant op tegen het oordeel van de Accountantskamer dat hij op grond van het fundamentele beginsel van integriteit zijn instemming had behoren te weigeren met de volgende webpublicatie van Vattenvall:

“On the basis of multiple investigations, including our Internal Audit Department, Vattenvall has concluded that no such reported violations of law occurred. The outcome and quality of these internal investigations has been validated by a reputable forensic accounting firm.”

Volgens het College valt deze tekst niet anders te

begrijpen dan dat de betrokken accountant de uitkomst van het onderzoek door de interne accountantsdienst onderschrijft: namelijk dat geen van de gerapporteerde wetsovertredingen heeft plaatsgevonden. De betrokken accountant heeft echter niet onderzocht of de aanbestedingsregels zijn overtreden en heeft daarover ook geen conclusies geformuleerd. Hij heeft enkel het proces van onderzoek en afhandeling van de klachten door de interne accountantsdienst van Vattenfall beoordeeld. Gelet hierop had de betrokken accountant volgens het College zijn instemming met de tekst van de webpublicatie moeten weigeren, of zich in ieder geval nadien van deze webpublicatie moeten distantiëren.

Volgens het College heeft de betrokken accountant hiermee niet in strijd gehandeld met het fundamentele beginsel van integriteit, omdat niet aannemelijk is geworden dat hij tijdens de uitvoering van zijn werkzaamheden over informatie beschikte waaruit bleek dat de interne accountantsdienst vond dat in strijd met de aanbestedingsregels was gehandeld, hij deze informatie vervolgens opzettelijk achter heeft gehouden en niet in

zijn rapport heeft vermeld, om vervolgens (stilzwijgend) de conclusie in de webpublicatie te onderschrijven. Wel heeft de betrokken accountant volgens het College in strijd gehandeld met het fundamentele beginsel van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid, omdat hij niet heeft voorkomen dat hij als gevolg van de webpublicatie in verband is gebracht met misleidende informatie.

In zijn vijfde hoger beroepsgrond komt de betrokken accountant op tegen het oordeel van de Accountantskamer dat zijn conclusie – dat de interne accountantsdienst de klachten over de overtreding van de aanbestedingsregels naar behoren heeft afgehandeld – een deugdelijke grondslag ontbeert. Het College verwerpt deze hoger beroepsgrond.

Volgens het College heeft de betrokken accountant in zijn rapport aangegeven dat in het rapport van de interne accountantsdienst niet alle onderzoeksbevindingen staan, maar heeft hij niet vermeld om welke bevindingen het gaat. Hierdoor laat hij ruimte voor twijfel of er nog bevindingen zijn die aan de conclusies van de interne

accountantsdienst zouden kunnen afdoen. De betrokken accountant heeft verder in zijn rapport opgeschreven dat de aanbestedingsregels volgens de interne accountantsdienst niet zijn overtreden en dat die conclusie mede is gebaseerd op een juridische analyse van de interne juridische afdeling van Vattenfall. Volgens het College had de betrokken accountant in zijn rapport de aandacht moeten vestigen op het feit dat deze analyse in deze zaak niet zonder meer kan worden beschouwd als afkomstig van een onafhankelijke en belangeloze partij en had hij daaraan mogelijk conclusies moeten verbinden. De wijze waarop is omgegaan met de vraag of de aanbestedingsregels al dan niet waren overtreden, vormde volgens het College namelijk een essentieel element in de wijze waarop met de klacht van de werknemers is omgegaan.

Gelet op het voorgaande oordeelt ook het College dat de conclusie van de betrokken accountant – dat de interne accountantsdienst de klachten over de overtreding van aanbestedingsregels naar behoren heeft afgehandeld – een deugdelijke grondslag ontbeert. Volgens het College

heeft de betrokken accountant daarmee echter niet in strijd gehandeld met het fundamentele beginsel van integriteit, omdat niet is gebleken dat hij opzettelijk informatie zou hebben verzwegen en niet in zijn rapport zou hebben vermeld. Wel heeft hij in strijd gehandeld met het fundamentele beginsel van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid.

In zijn zevende hoger beroepsgrond komt de betrokken accountant op tegen het oordeel van de Accountantskamer dat hij het beginsel van hoor en wederhoor heeft geschonden.

Het College stelt voorop dat geen sprake was van een persoonsgericht onderzoek naar het handelen van één van de twee klagende werknemers, maar naar het handelen van de interne accountantsdienst. Daarom was de betrokken accountant niet verplicht om deze werknemer te horen en in de gelegenheid te stellen middels wederhoor te reageren op de bevindingen en conclusies in zijn rapport. In aanvulling daarop overweegt het College dat volgens vaste rechtspraak een rapport van een accountant niet reeds een deugdelijke grondslag

ontbeert op grond van het enkele feit dat geen hoor en wederhoor is toegepast. Verder is volgens het College gesteld, noch gebleken dat het rapport van de betrokken accountant een deugdelijke grondslag ontbeert door het niet horen van deze werknemer. Hierbij acht het College van belang dat de betrokken accountant beschikte over door deze werknemer verstrekte omvangrijke informatie. Ook overweegt het College dat de betrokken accountant deze werknemer verschillende malen in de gelegenheid heeft gesteld om zijn zienswijze te geven en zijn bevindingen met hem te bespreken en dat deze werknemer zelf heeft besloten om daar geen gebruik van te maken. Daarom heeft de betrokken accountant volgens het College, anders dan de Accountantskamer heeft geoordeeld, het beginsel van hoor en wederhoor niet geschonden. De zevende hoger beroepsgrond slaagt daarom.

4. Vastlegging groepscontrole

In een procedure waarin de Accountantskamer op 23 januari 2023^[5] uitspraak heeft gedaan, lag de vraag voor of een groepsaccountant zijn beoordeling van de

werkzaamheden van de door hem ingeschakelde component-accountant voldoende deugdelijk in het groepscontroledossier had vastgelegd.

Als verweer heeft de betrokken groepsaccountant aangevoerd dat het groepscontroledossier weliswaar verwijzingen bevat naar het controledossier van de component-accountant, maar dat hij als groepsaccountant (ook) moet kunnen afgaan op controle-informatie in het controledossier van de component-accountant en dat hij ervan mocht uitgaan dat de component-accountant hem, zoals overeengekomen, toegang zou blijven verschaffen tot dat dossier (wat de component-accountant na afloop van de controle heeft geweigerd).

De Accountantskamer verwerpt dit verweer, omdat een groepsaccountant een zelfstandige documentatieplicht heeft en onder meer in het groepscontroledossier zijn beoordeling van relevante delen van de controledocumentatie van de component-accountant en de eigen conclusies daarover moet vastleggen, als ook

zijn significante professionele oordeelsvorming die tot deze conclusies heeft geleid. Het lag daarom op de weg van de betrokken groepsaccountant om in zijn controledossier deugdelijk te documenteren waarom de door de component-accountant verschaft informatie voldeed om de daaruit getrokken conclusies te kunnen trekken. Dit heeft hij ten onrechte nagelaten. De weigering van de component-accountant om de betrokken groepsaccountant nog toegang te verschaffen tot zijn controledossier komt tot slot voor het risico van de groepsaccountant.

In het licht van het voorgaande heeft de Accountantskamer geoordeeld dat de betrokken groepsaccountant zijn beoordeling van de werkzaamheden onvoldoende deugdelijk in het groepscontroledossier heeft vastgelegd.

5. Medewerking oorzaken onderzoek curatoren

Op 31 januari 2023^[6] heeft het CBb geoordeeld dat van de betrokken accountant in de gegeven omstandigheden had mogen verwacht dat hij zich bereid zou hebben

verklaard om het gesprek aan te gaan met de curatoren van een gefailleerde dochteronderneming.

De betrokken accountant was de controlerend accountant van de aandeelhouder (de holding) van de gefailleerde dochteronderneming. Het vermogen van de gefailleerde dochteronderneming vormde 98% van het vermogen van de holding. De holding is ook failliet verklaard. In het faillissement van de holding zijn andere curatoren benoemd.

De curatoren van de gefailleerde dochteronderneming hebben de betrokken accountant uitgenodigd voor een gesprek ten behoeve van hun oorzakenonderzoek. De accountantsorganisatie waaraan de betrokken accountant verbonden was heeft dat geweigerd, omdat de gefailleerde dochteronderneming niet de opdrachtgever was. Om dat probleem te omzeilen hebben de curatoren van de gefailleerde holding de betrokken accountant met vrijstelling van de geheimhoudingsplicht uitgenodigd voor een gezamenlijk gesprek met de curatoren van de gefailleerde dochteronderneming ten

behoefte van het oorzakenonderzoek in beide faillissementen. Dit gesprek heeft nooit plaatsgevonden. Ook heeft de accountantsorganisatie geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om inhoudelijk te reageren op het concept onderzoeksrapport van de curatoren van de gefailleerde dochteronderneming en aangegeven dat zij geen verdere medewerking zal verlenen aan hun oorzakenonderzoek, gelet op mogelijk tegenstrijdige belangen tussen de twee boedels.

De Accountantskamer heeft op een tuchtklacht van de curatoren van de gefailleerde dochteronderneming geoordeeld dat de betrokken accountant in strijd met het fundamentele beginsel van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid heeft gehandeld, omdat hij zich niet tot enige wijze van overleg met de curatoren van deze onderneming bereid heeft verklaard. Tegen dat oordeel heeft de betrokken accountant hoger beroep ingesteld bij het CBb.

Het College stelt voorop dat voor een accountant als opdrachtgever geen algemene en onbeperkte

verantwoordingsplicht bestaat in de vorm van het afgeven van (afschriften van) stukken uit zijn dossier aan zijn opdrachtgever, laat staan aan de curator in het faillissement van die opdrachtgever. De invulling van die verantwoordingsplicht is afhankelijk van de aard van de werkzaamheden die zijn verricht ter uitvoering van de opdracht, de deskundigheid van de opdrachtgever en de overige specifieke feiten en omstandigheden van het geval. Dit neemt niet weg dat een accountant in beginsel bereid moet zijn aan zijn opdrachtgever en aan de curator in het faillissement van die opdrachtgever op diens verzoek in algemene zin informatie te verstrekken over de door hem ter uitvoering van zijn opdracht verrichte werkzaamheden. Die verplichting vindt zijn grondslag in het fundamentele beginsel van vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. Dit betekent volgens het College dat de verantwoordingsplicht een tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid inhoudt.

Vervolgens verwerpt het College de stelling van de betrokken accountant dat niet van hem kon worden verlangd dat hij gehoor zou geven aan de

informatieverzoeken van de curatoren van de gefailleerde dochteronderneming, omdat dit de belangen van de boedel van gefailleerde holding als opdrachtgever zou kunnen schaden. In dit geval traden de curatoren van de gefailleerde dochteronderneming gezamenlijk op met die van de holding, en hadden laatstgenoemden de betrokken accountant vrijgesteld van zijn geheimhoudingsplicht. Bovendien zou het een gezamenlijke ontmoeting betreffen.

Gelet hierop komt ook het CBB tot het oordeel dat de betrokken accountant valt te verwijten dat hij onvoldoende bereidheid tot overleg heeft getoond. Onder de gegeven omstandigheden had volgens het College namelijk van de betrokken accountant mogen worden verwacht dat hij zich bereid had verklaard om het gesprek met de curatoren van de gefailleerde dochteronderneming aan te gaan. Als tegengestelde belangen daartoe hadden genoopt, had de betrokken accountant alsnog terughoudendheid kunnen betrachten. Om die reden verwerpt het College het door de betrokken accountant ingestelde hoger beroep.

6. Ter afronding

In deze kroniek heb ik uitspraken besproken in tuchtzaken tegen accountants. Hierin kwam aan de orde de wijze waarop prognoses en inschatting moeten worden beoordeeld bij de controle van jaarrekeningen, onderzoekswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd, de beoordeling van controlewerkzaamheden van component-accountants in het groepscontroledossier moeten worden vastgelegd en medewerking moet worden verleend aan het oorzakenonderzoek van de curatoren van een gefailleerde opdrachtgever.

Mocht u vragen hebben over het tuchtrecht voor accountants, dan kunt u contact opnemen met René van de Klift.

vandeklift@dvdw.nl